

!

وہ لَامِيك بُو قسہ كانی نازاد جنديانی دہر بارہی نارہزايہ تيبہ كانی كہ لار

محمد غفور

نازاد جنديانی لہ سہر لاپہرہ دووہمی كوردستانی نوئی پوژی 18-09-2005 نووسينیكي بلاو كوردو تہ وہ بہ ناوی (چہند قسہ يہ کی ہيمنانہ سہ بارہت بہروداوہ كانی كہ لار). جنديانی لہو نووسينہ يدا بہ "ئہنگيزہی سياسی خويہ وہ!" وبہ ناوی خستنہ پرووی راستيبہ كانہ وہ، دہ يہ وي بہ فہنتاسيا يہ کی سياسيبہ وہ ئہ صل وبنہرہ تی خو پيشاندانی خہ لکی كہ لار ومہ سہ لہ يان ئاوہ ژوبكاتہ وہ وبہ لاپريدا بہ ريٹ. پاشان بہ قازانجی پرووپاگہندہی سوواوی ديموكراسيبہ كہ يان وموتہ عاريف نيشاندانی دہ سہ لاتی (ئيمارہ تہ كہ يان، يانی ئيمارہ تی سوران لہ چاو ئيمارہ تی بہرزان) دا بيشكيئي تہ وہ بہ سہر خہ لکی بہ تہنگہ اتوودا. نەك ہر ئہ وەش بہ لكو بہ ناشكرا نارہزايہ تی وخو پيشاندانہ رہوا كانی كہ لار وپانيہ وشويئہ كانی ديكہش بہرہ وتی "گوماناوی" ناودہ بات، بُو شہر عيبہ تدان بہ پہ لاماردانيان.

بُو وہ لامدانہ وہ بہ قسہ كانی نازاد جنديانی سہرہ تا بہ پيوبيستی دہزانم ہندی راستيبی حاشاہ لئہنگر بخمہ بہرچاوی خوئنہ ران. لہ گہل نيشاندانی ئہ وپہری پشتيوانی خوم بُو خورپہی دلی خہ لکی كہ لار وباقي خہ لکی كوردستان لہ دہر برپنی نارہزايہ تيبان بہ دژی ئہو بارودوخہ سہختہی كراوہ تہ بہ شيان وھاتنہ مہيدانيان بُو كوتايی پيہينانی، بہ تہ نيشتی بالای بہرزی راوہ ستاوی نارہزايہ تيبی ئہم خہ لکہ وہ، منيش بہ "ئہنگيزہی سياسيبہ وہ" جنديانی وھاوپيكانی ئہ كيشمہ پای ئہو راستيبہ ي كہ بو تہ ميحوہری ياسا وجوولہی ئورگانيكي گورانكاريبہ بنہرہ تيبہ كؤمہ لايہ تيبہ كانی كؤمہ لگای كوردستان، ولہ سہر زہ مينہی ژيانی فير عہ ونی وگہندہ ليی ئيداری ئيمارہ تہ كانی ئہ وانہ وہ كہ وتوتہ سہر پي، كہ دويئي لہرانيہ وكہ لار وئہ مرو لہ سليمانی وپيشتريش لہ نارہزايہ تيبہ كانی خوئندكارانی زانكو ومامؤستاياندا خوی نيشانتانداو ترسی خستوتہ عہرش ومہر شتانہ وہ! كہ بہ ہموو تواناتانہ وہ لہ ہهولی ئہ وەدان ئہ گہر بوتان سہر بچی خوتانی ليگيلبكہن، ئہ گہرنہ كرا ئاوہ ژووی بکہنہ وہ، ئہ گہر ہہر دادی نەدا دہماری خو پہرستی ودژايہ تيبتان بُو مہنتيقي سہر دہم وپريزدانان بُو خواستی جہ ماوہر دہناوسيت وپير لہ مہنتيقي شہلم كويرم هيچ نابويرم دہكہنہ وہ.

* زياتر لہ 14 سالہ بزوتنہ وہی كوردايہ تی وھردو وھيزبی لوپين وھيزبہ گوي لہ مست ومشہ خورہ كانيان زورنای شكاوی تہ جروبہی ديموكراسی ليدهدہن وتہ پلي بوگہ نكردووی مافي مروؤ دہكوتن، ولہ پاليدا ژيان وعيش ونوشي ھاروونہرہ شيديان بُو خويان سازكردوہ. كہ چي سہرتاسہری خہ لکی كوردستان نيشان نووقمی ھہژاری ونہ ھامہ تی وييمافي كردوہ، وسہر باری ئہ وەش بہدہست گرفتی گرانيی ونہ بوونی ئاو وكارہ با وسووتہ مہنی و گہندہ ليی ئيداری وتالان برويانہ وہ گيرودہ يانكردوون.

* باسی دەسكەوتى پوچى حكومەتى كوردى و دەسەلاتى ياسا وخۆيى بۇ خەلك ئەكەن، كەچى تەنھا دەسەلاتى ميليشيايان فەرماندەوايه و ھەر فیرعەونىك بۇ خۆى چەتە ولۆمپنى ناوچە وگەرەك وشار ولاپالیکە وحوكمى قەرەقۆشى خۆى پیا دەهەكات.

* زیاتر لە 4ساڵ لەسەر حوكمى قەرەقۆشى وتالان و بروتان جەنگیكى كۆنەپەستانەتان سازکرد، كەسەرەپرای ھەزاران قوربانى دەیان كارەساتى ئەتكردنى یەكترتان بەرپاكرد، كەتائىستاش برینیكى قوولى سەردلى خەلكە وئاسەوارەكەى بەلایەكى گەرەى دیکەیه بەسەریانەو، ولەھەر دەورەیهكى دیکەى قوولبوونەو و نوویبوونەو ەى خیلافاتەكانتانا، دەستی بۇ دەبەنەو.

* دوای سەد وچەند جەولەى بەناو ریکەوتنى پیشووتان كەبیئاكام بوو، جەولەى دوای "ئازادىشتان!" ھەروا پوچ و بیمایهیەو تائىستاش چەقۆ لەیەكترى دەسوون. ئەگەر وانیهیە بۆچى ناتوانن تەنھا یەك ریکخراوى بەناو جەماوهرىشتان یەكبخەنەو، نەك وەزارەت یادەسەلات و ميليشياتان!

* بەناوى "ئاساییکردنەو ەى بارودۆخى كەرکوكەو!" خەلكى كەرکوك و كوردستانىشتان بردۆتە سەرلیواری جەنگ و سكهەلدپىنى مالبەمال لەبەرامبەر ەرەب و تورکماندا، كەچى دىل وگىرا و و دەسبەسەر وئاوارەكانى جەنگەكەى نیوان خۆتانتان پی ئاسایى ناکریتەو.

* 14سالە بەشیو ەى دىفاكتۆ كوردستان لەعیراق جیایه، وئىستاش كەرژیمى بەعس پروخواو و دەرفەت بەھەموو شیو ەك نامادە ولەبارە بۇ جیابوونەو و سەر بەخۆیى، سەربارى دووملیون دەنگ بۆى، كەچى ئیو ە لەپیناوى ئیمتیازاتى تاییبەتى خۆتانا، دەستانخستۆتە ناو دەستی كۆنەپەرستترین و دژى ئینسانى ترین بزووتنەو و حكومەتى وەكو ئیسلامى سیاسى وئەمریکاو، بۇ بنیاتنەو ەى عیراقیكى فاشیانەى ەروبی-ئیسلامى. خەلك سەر بەخۆییان دەویت، ئیو ە بەزۆرى ميليشياتان كوردستان دەلكیننەو بەعیراقەو.

ئازاد جندیانى دەیهوئى كلاًوبكاتەسەر خەلكى كەلار و كوردستان لەچەندلاو ە. سەرەتا دەلیت: "بیگومان ھەر قسەكردنیكى ئیمە لەسەر رووداو ەكانى كەلار لەلایەن زۆر ناوى ديار و ناديار ەو دەكریتەبیانو و تازۆرتەر بەزمانى عاتیفە و بەمەنتیقی دنەدانەو قسەلەدژى یەكیتی بكرى، كەخۆشبەختانە ھەموو ئەو قسانە لەوناوچەیهو ە دەنووسرین و بلاودەكرینەو ە كەیهكیتی تیاياندا حاكمە... بۆئەو ەى راستییەكان وەك خۆیان بكەونەروو وئەو رەوتە گوماناویە بەتەنیا لەمەیداندا نەبی كەدەیهوئى یەكیتی و دەسەلاتەكەى وەك دیو ەزمە و نادیموكرات پیشانیدا" (ھیلەكان ھى منن). سەرەتا دەلیم جندیانى، ووریا بە ئەم خۆھەلكیشانە دیموكراتیەت لەبەرامبەر ئیمارەتەكەى بەرزاندا بۆنى جەنگى لیدیت، رەنگە بۇ شان و شەو كەتى تالەبانى بارگرانى بیت لەبەردەم مەسعود بەرزانیدا! ئەو ەش بزانه باوكەگەرەتان جۆرج بۆش ھەر ئیمارەتى بەرزان بەنموانەى دیموكراسى لەقەلمدەدات، وئیو ە تەنھا كەفپەراندنەكەتان بۇ دەمینیتەو ە! شەپۆكاو بیتان! لەبەردەم مەنتیقی ھیزی جەماو ەرى و دەرپرینی ناپرەزایەتى خەلكى كەلاردا وای بەسەر ھیناون، لیک بەدەمتانا دیتەخوارى كە بزووتنەو ەى ناپرەزایەتى جەماو ەرى بوارتان نادات دەست بۆشیو ەزە ئیستیبدا یە تووندترەكەى ئیمارەتى بەرزان بەرن بۇ وەلامى ناپرەزایەتى خەلك.

دۇنيابە لەناوچەى ژيىر ركيفى عەشيرهتى بەرزانيشدا خەلك ھەروا پىرن لەھەردوولاتان وچيتەر ليىتان قىبولناكەن! پاشان ئەگەر ئەم مەنتىقەى جندىيانى قسەى پىدەكات تەرجومەبكرىت بۇ زمانى ئىنسان، دەبىتتە ئەو كەخەلك نەك ھەر مافىيان نىبە داواى ھەقى سەرھتايى وەكو ئا و كارەبا بكن، بەلكو نووسىنى نامەى پشتىوانىش بۇيان قەدەغەىە! "ئەو رەوتە گوماناويىە" مەبەستى بزوتنەوەى ناپرەزايەتى جەماوهرىبە كەدەبىت كىبكرىتەوہ. دواتر دەنووسىت كەئەم وئەو دەستى وەرداوە لەم ناپرەزايەتياىەى كەلار وھەرەشە لەنووسەر وپۇژنامە نووسان دەكات كەئەنگىزەى سياسىيان ھەىە لەپشتى ئەم نووسىن وشتانەيانەوہ بۇ ناپرەزايەتياىەى كەلارى!

لەشوئىنىكى تر دەلى، "بۇيە ئەگەر بىرپارىبىت بەدوور لەئامانج وئەنگىزەى سياسىبەوہ بۇ دۇزىنەوہى ھۆكارەكان بگەرىيىن... "(ھىل ھى منە). من لەو دەپرسەم، مەبەستى كام بىرپارە كەدراوہ بۇ دۇزىنەوہى ھۆكار؟! وەبىرپارى لەوچەشەنى مەر كاك ئازاد لەقووتووى كام عەتاردا پەيدادەبىت كەدووربىت لەئەنگىزەى سياسىبەوہ؟! ئەم بىرپارە مەگەر سەرگردايەتى ئەم ناسيونال-عەشائىرانە چپاندبىتياى بەگوئى يەكترا! دەنا كامەىە ولەكوئىبە؟ بەلام گورزىك كەخۇپىشاندانى كەلار وەشاندوويەتى، ئەنگىزەى ئازاد جندىيانى خوارترکردۆتەوہ بۇلاى مەنتىقى تاكپەوى وتۆتالىتەرى بىپەردە! بەلام بەنەزمى دىموكراسى فووى پىادەكات. ئەمانە قوتابى بەردەستى صدام وپەرورەدەى مەنتىقى رژىمى بەعسن. دەمارگىرن، جاھل وداوگەوتوون، تەنھا زمانى چەك وگوللە بەلەدن. مەنتىقى پووچى دىموكراسىبەتەى كەباسى دەكەن تەنھا بۇئىستىھلاكە. چۇن؟ ئەو كەدەلى ئەنگىزەى سياسى لەپشتەوہىە، ماناى واىە ئەو خۇى وھىزبەكەشى لەسەر ئەو باوەرەن كەسياسەت تەنھا قۇرغ ومولكى زومرەى ئەوان وھىزبەكانيانە! رىك وەكو مەنتىقى صدام. ئەوان سياسەتمەدار و دەسەلاتدار وھەمەكارەن، وخەلكىش رەعەتەن. دەبىت بەھەموو بەشىك شكوربن. وەنابىت بىر لەناپرەزايەتى وسياسەت بكنەوہ. ئەمە ناوەرۆكى ئەو درۆ وپرفوشوفىشالەىە كە14سالە مېشك كاس دەكات!! ئىمە دەيان جار دووپاتمان كردۆتەوہ كەئەم دىموكراتىبەى باسى دەكەن لەپووچ پووچترە!! تاكاتىك ئەوان بىروايان پىي ھەىە كەكەس نوتقى لەدەم دەرنەچىت. دەنا ئەو ئىتر سياسەتى دىكەى لەپشتەوہىە. وەدەبىت سەرکوت بكرىت. ئەمە ئەصلى ئامانجى ئازاد جندىيانىبە. ئەو باسى گۆرانكارى دەكات لەكۆمەلى كوردەوارىدا. ئەو گۆرانانەش بەبەرقرەرابوونى دىموكراسى دەفروشىتەوہ پىمان. بەدەسەلاتگەىشتنى خۇيان وھاصلبوونى مرادى فىرەونىيان ناودەبات بەگۆرانكارى كۆمەلاىەتى! ئازاد جندىيانى تەنانەت ئەو بەرەوپىشچوونە ناچىزەش كەپرووسەى خۇبەخۇبى وشارستانىبەتى كۆمەلى كوردەوارى بەخۇبەوہى بىنىوہ بەزۆر دەزانىت وئەوہتا دەىداتەوہ بەچاوى خەلكىشدا. ھەر بەم مەنتىقەشە كەقسەلەسەر رووداوەكانى كەلار دەكات. سەىركەن چى دەلىت: "ئەلبەتە ئەوروپا ئەو ھەموو پىشكەوتنەنى كەبۇ ئىمەمانان نەك ھەر جىگای سەرنجىكى زۆرە، بەلكو ھىشتا خەون وخەىالىكى زۆر بەرزەفرانەىە بۇ ئىمە...". بەلام ئەم شتانە مەوجى پەنگخواردووى رق وناپرەزايەتى سەرتاسەرى خەلكى كوردستان راناکرىت. ئىوہ لەم 14سالەدا ھەموو ئىمتىحانەكانتان داوہ وھەموو سىنارىؤ ومانۆرەكانىشتان لەلاىەن خەلكەوہ تەجرەبەكارون. بەكردەوہ بۇيان دەركەوتووہ كەدەسەلاتى ئىوہ ھىچ مۆركىكى ئىرادە و دەسەلاتى خەلكى پىوہنىبە. خۇتان و دەسەلات

ومیلیشیا کانتان دژی خەلکن. دژی ئازادی و مافە سیاسی و ئابورییەکانی خەلکن. یاری و سەرمایه گوزاری و سات و سەودا بەداهاتی کۆمەلگا و گوزەرانی خەلکەو دەکەن. کۆنەپەرست و عەشیرەتی و دژی سکۆلاریزم و مەدەنییەتن. دژی مافەکانی ژنان و ئارەزووەکانی لاوان و لەگەڵ کۆنەپەرستترین هیژی ئیسلامی و تیۆریزمی جیهانیدا دەستتان تیکەلکردووە. خواست و دەسکەوتەکانی خەلکی کوردستان هەراچ و هەرزانیفرۆش دەکەن بۆ مەرامە پووچەکانی خۆتان. سیناریۆی سەپاندنی دەستووریکی قەومی-ئیسلامی فاشیانە کە ئەمڕۆ بەرپا تانکردووە، هەنگاویکی ترە بۆ قوولکردنەوێ کۆنەپەرستی و بیمافی و بییدەرەتانی خەلک و پاراستنی عەرشی فیرعە و نییەتی خۆتان.

لەبەردەم خەلکی کوردستاندا هیچ رینگایەکی دیکە نییە جگە لە هاتنەمەیدان و گرتنەبەری خەباتیکی جەماوەری و بیووچان. خەلک دەبیست شەقەلەدن لەم پرۆپوچە و ابەناوی دیموکراسییەو 14 ساڵە دەئاخریتە میشکیانەو. هەرچۆرە خۆشباوەرپیە بەناسیونالیزمی کورد و حیزبەکانی دەبیست توورەلەبدری. خەلکی کوردستان دەبیست هیچ چاوەروانییەکیان لەم حیزب و هیژە قەومیانە و کوردایەتیەکیان نەمیست. خەلک لەپیناوی ژیان و ئاییندە و خۆیاندا وەکو ئۆکسجین پیوستیان بەرێکخراو بوونە لە دەوری بزوتنەوێەکی نوێخۆز و ئازادیخۆز و پیشکەوتوانە بۆئەوێ یەکپارچە و یەکگرتووین بکات هەتا داخوارییەکانیان بەدی بینیت. کۆمونیزمی کریکاری ئەو بزوتنەوێە و حیزبی کۆمونیستی کریکاری عیراق چوارچیوێ یەکگرتن و رێکخراو بوونتانە. بۆئەوێ هەموو چەواشەکارییەکانی یەکیستی و سەرانی و لەوانەش ئازاد جندیانی بەرپەرچەدەنەو لەسەر داواکردنی مافی پەوای خۆتان، دەست بخەنە ناو دەستی یەک و خەبات و ناپەرەزاییە کانتان گەرە و سەراسەری بکەنەو. ئەم فیرعە و ناپەرەزاییە تەنھا بەم مەنتیقە وەلام دەدرینەو.

دواقسەم بۆ ئازاد جندیانی ئەوێە کە پراستدەکە گۆرانکاری پوویداو، و کوردستان پیوستیی بەگۆرانی دیکە وزیاتریش هەیه. بەلام ئەم هیستریا هیمنانەیهی تۆ و کەمپەینی گەرە و ئیعلامیتان لەدژی خۆپیشاندانی خەلکی کەلار، بەلگە ی هەلەتانی هەتاوی گۆرانکارییەکی گرنکتر و بنەرەتی ترە لە کوردستان. ئەویش پووینانی خەلکی کوردستانە بۆ خەباتیکی هەمەلایەنە لەپیناوی پیچانەوێ دەورودووکانی ئیوێ بەرلەهەر شتیکی، کەبوونەتە کۆسپیکی گەرە ی بەردەم عەدالەت و سەعادەتی کۆمەلایەتی. ئەگەریش شتیکی هەبیست ناوی مەنتیقی گۆرانکاری بیست لەبەرژەوێ خەلکدا، نەک لەبەرژەوێ دەسەلاتی قەرەقۆشی ئیوێدا، ئەو تەنھا هەر ئەو مەنتیقەیه کە توانای ئاراستەکردنی ئیرادە و هیژی کۆمەلایەتی کۆمەلای کوردەواری هەیه بۆ دەرکیشانی عەرشی عەزەمەتی فیرعە و نیی سەرانی بزوتنەوێ کوردایەتی لەبناغەو، و هیئانە ئارای شیوازیکی حوکمرانیی سەد هیندە ی ئیستا باشتەر و ئینسانی ترە لەجیگەیدا. خۆپیشاندانی کەلار ئەم ئەنگیزە سیاسییهی لەپشتەوێە بۆیه بۆی چوونەتە کەمپەو!